

AVI* loslaten

Hoe zoek je een boek?

Een advies van de werkgroep Jeugdboeken

Steeds vaker wordt de keuze voor een boek bepaald door het AVI-niveau: in de boekhandel, de bibliotheek en op school tijdens het vrij lezen. De werkgroep Jeugdboeken van de Vereniging van Letterkundigen vindt dit een kwalijke ontwikkeling. Hoe het beter kan, laat ze in deze brochure zien.

Waarom lezen?

Dat kinderen boeken lezen is belangrijk.

Daarover is iedereen het eens.

Lezen

- is ontspannend
- stimuleert de creativiteit en de fantasie
- helpt emoties te verwerken en te duiden
- geeft kinderen informatie over uiteenlopende onderwerpen en verbreedt het wereldbeeld
- heeft een opvoedkundige functie
- bevordert het gevoel voor esthetiek
- verrijkt de woordenschat en bevordert de taal- en uitdrukkingsvaardigheid

Maar wil lezen deze functies werkelijk kunnen hebben dan is de allerbelangrijkste voorwaarde dat kinderen er plezier aan beleven. En leesplezier wordt echt niet gegarandeerd door het AVI-niveau.

AVI* (analyse voor individualiseringsnormen) is een aanduiding voor het technisch leesniveau van kinderen

AVI als toetsinstrument

De AVI-meting is gericht op het leestechische niveau van een tekst. Het is een toetsinstrument dat vooral in het onderwijs thuishoort. Alleen voor de eerste leesboekjes kan de AVI-aanduiding ook buiten het onderwijs een zinvol hulpmiddel zijn. Beginnende lezers moeten bepaalde leestechische stapjes maken voor ze een tekst probleemloos kunnen lezen.

Vanaf AVI 5 kennen kinderen de belangrijkste leesmoeilijkheden en kunnen ze, als ze dat willen, ook voor een hoger AVI-niveau kiezen. Het lezen gaat dan iets langzamer, maar de keuze aan boeken wordt veel groter. De interesses van een kind bepalen zo wat het leest. Dat kan ook een boek zijn dat leestechisch te makkelijk is. Waarom niet? Het is belangrijk dat een boek aanspreekt.

Te gemakkelijk en te moeilijk zijn op zich al vreemde opvattingen. Ze duwen boeken en lezers in hokjes.

Lezen voor het plezier

Kinderen hebben de ene keer zin in een voorspelbaar verhaal dat gemakkelijk leest en laten zich een andere keer fascineren door boeken die situaties, culturen en meningen beschrijven die zij van thuis misschien niet kennen. Kinderen kunnen zich ook laten grijpen door het ritme van de taal en de betovering van de woorden.

En kinderen met leesproblemen? Ook zij kunnen gebaat zijn bij een 'lekker' boek dat ze misschien niet helemaal vlekkeloos kunnen lezen, maar waaraan ze wel plezier beleven. Denk aan een voetbalboek of een paardenboek met veel illustraties. Of een heel spannend verhaal. Juist deze kinderen moeten leren dat boeken leuk zijn.

AVI-niveau's

Niveauleesboeken worden speciaal gemaakt. Auteurs schrijven dan teksten op een bepaald AVI-niveau. Er is een vooraf vastgestelde lengte van woorden en zinnen. Soms moeten bepaalde woorden veel voorkomen en meestal ligt ook het thema van een tekst van tevoren vast. Niet de inhoudelijke en literaire kwaliteit staat daarbij voorop, maar het leestechisch niveau. Een auteur moet zich soms in allerlei bochten wringen om aan bepaalde eisen te voldoen.

Ook boeken die niet op AVI-niveau geschreven zijn krijgen vaak een AVI-aanduiding. Die wordt dan later bepaald. Op die manier wordt het AVI-systeem oneigenlijk gebruikt. Op de kaft komt een aanduiding te staan die niets zegt over de kwaliteit en de inhoud van het boek. Boekhandelaren, bibliothecarissen en ouders letten vervolgens bij het (uit)lenen of (ver)kopen van zo'n boek op zo'n aanduiding.

AVI-aanduiding loslaten

De werkgroep Jeugdboeken betreurt het dat het AVI-systeem ook buiten het onderwijsveld wordt toegepast. Het is ontworpen als een instrument bij het leren lezen. Maar inmiddels vragen ouders in de boekhandel naar boekjes AVI-E5, in plaats van naar een mooi boek.

De werkgroep jeugdboeken adviseert de AVI-aanduiding zoveel mogelijk los te laten buiten de onderwijssituatie. Ze adviseert bij de keuze van een boek te letten op interessegebied en leesplezier en niet onnodig houvast te zoeken bij het AVI-niveau.

Op de meeste boeken staat een globale leeftijdsaanduiding en het is altijd mogelijk een stukje in

een boek te lezen voor het te kiezen. Op die manier is er een grotere kans op leesplezier en daarmee ook een grotere kans op kinderen die blijven lezen.

Tips voor ouders om het leesplezier bij kinderen te stimuleren.

1. Lees veel voor

Zorg dat u er zelf plezier in hebt. Kies alleen boeken voor die u en uw kind allebei mooi vinden. Neem de tijd voor voorlezen en kies een rustig plekje. Dat hoeft echt niet in bed, maar kan ook gezellig op de bank. Lees zo mogelijk elke dag voor, zodat het een vaste gewoonte wordt.

2. Lees veel samen

Lees elke dag samen met uw kind, ook in de vakanties. Zorg dat het zelfstandig minstens 5 tot 10 minuten leest. Alleen door doen, leer je het. Begin aan een geschikt boek en laat het kind zelf verder lezen.

3. Geef het goede voorbeeld

Zorg voor een leessfeer thuis. Laat zien hoe leuk lezen is. Lees zelf boeken en kranten. Neem uw kind mee naar de bibliotheek.

4. Neem een abonnement op een kindertijdschrift

Er is een ruime keuze.

5. Zorg dat het lezen prettig blijft

Bemoedig uw kind maar dwing niet. Houd lezen

speels. Zorg voor succeservaringen en sluit aan bij de interesse van uw kind.

6. Leer uw kind kiezen

Laat uw kind zelf kiezen. Een boek waar het zin in heeft, geeft de meeste kans op succes.

Bekijk samen verfilmingen van boeken. Ga naar theatervoorstellingen van boeken. Geef uw kind eventueel luisterboeken. Op deze manier ontwikkelt uw kind zijn smaak en maakt het kennis met uiteenlopende genres.

7. Laat het AVI-niveau los

Lezers zijn uniek en boeken zijn uniek. Welke lezer bij welk boek past mag niet worden bepaald door een niveau-indeling die voor het onderwijs is ontworpen. Durf een eigen oordeel te vormen.

De Vereniging van Letterkundigen (VvL) is een afdeling van de Vereniging van Schrijvers en Vertalers (VSenV). Binnen de VvL bestaan vijf werkgroepen: voor vertalers en voor schrijvers van proza, poëzie, jeugdboeken en theater. Kijk voor meer informatie op www.vvl.nu.

Elke werkgroep heeft een eigen bestuur en organiseert bijeenkomsten of studiedagen waar de leden elkaar ontmoeten. Specifieke belangenkwesties en voor het werk inhoudelijke zaken worden daar, maar ook via mailinglijsten of een forum op internet, besproken.

AVI LOSLATEN

Een advies van de
WERKGROEP JEUGDBOEKEN
Vereniging van Letterkundigen
www.vvl.nu